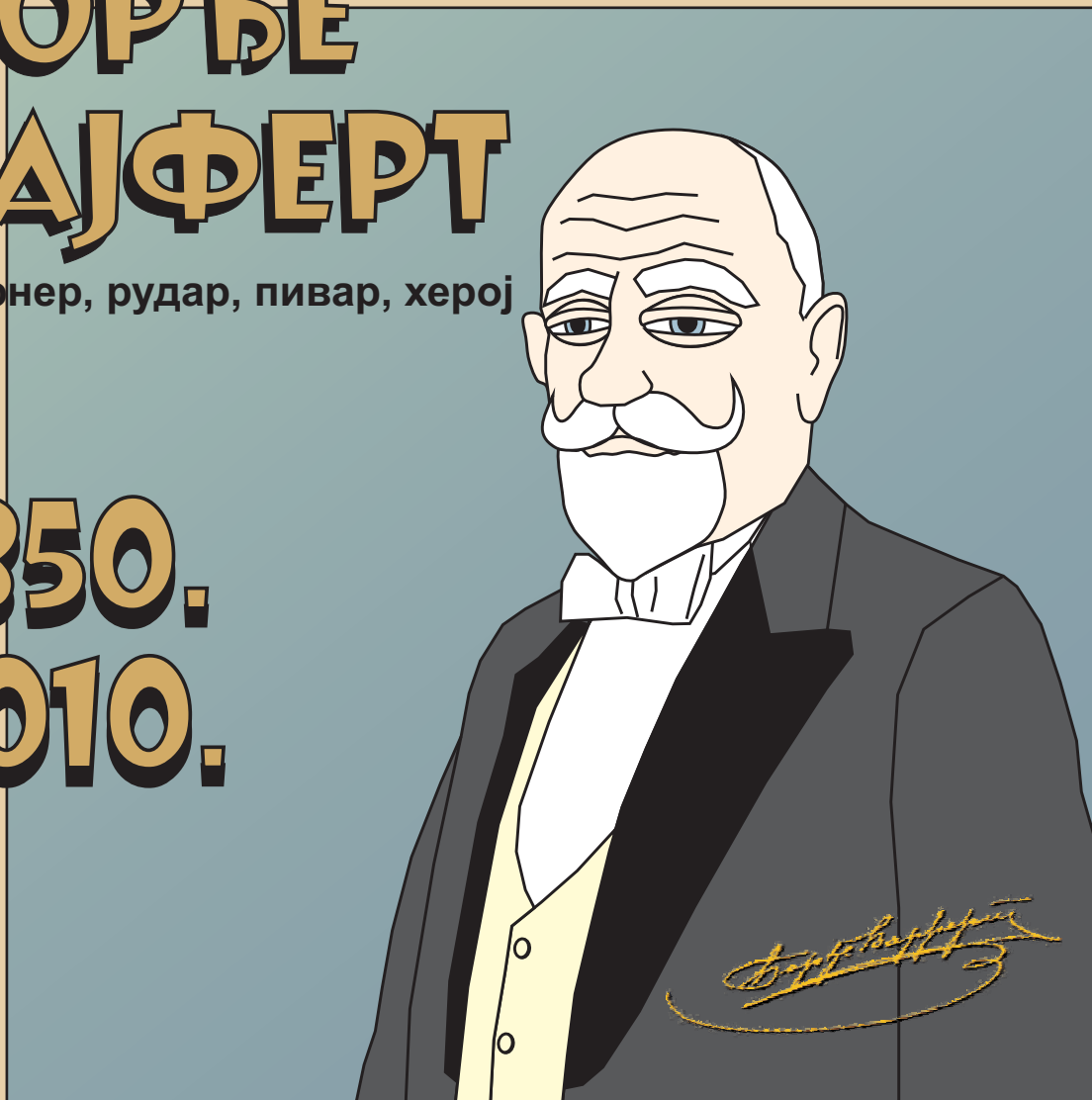


БОРЋЕ ВАЈФЕРТ

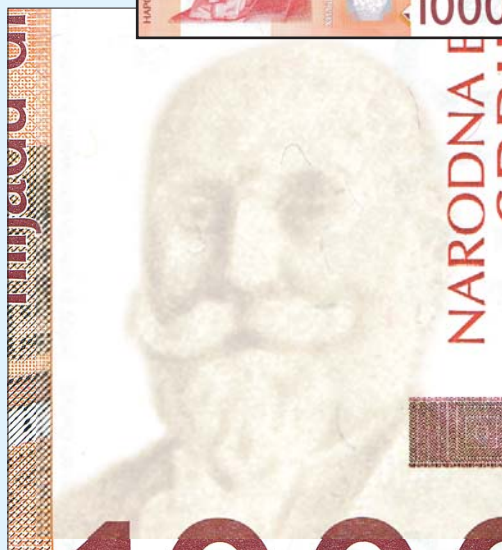
гувернер, рудар, пивар, херој

1850.
2010.



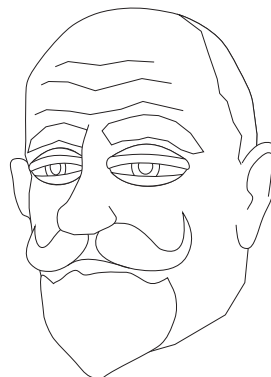
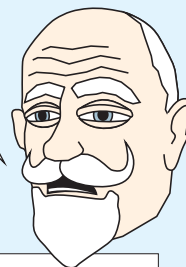
Народна банка Србије

Ђорђе Вајферт је у Панчеву похађао немачку основну школу и мађарску средњу школу, после чега га отац шаље у Будимпешту у Трговачку академију на даљње школовање. После тога Ђорђе одлази на усавршавање у Вајенштофен, поред Минхена, где апсолвира Велику пиварску школу. После дипломирања 1872. године, Ђорђе одлази у Београд да би помогао оцу у послу и заједно граде нову пивару на Топчидерском брду. Ђорђе Вајферт је 1873. године оженио Марију Гиснер. Као велики добротвори, отворили су велико панчевачко католичко гробље, где су и данас посмртни остаци чланова породице Вајферт. Такође су из свог фонда саградили панчевачку католичку цркву свете Ане и још многе друге јавне и добротворне установе.



ВОДЕНИ ЖИГ

Водени жиг је слика која се налази унутар папира новчанице, то је један од најстаријих видова заштите хартија од вредности. Та слика се може видети само ако подигнеш новчаницу према светлу. Покушај да нацрташ мој лик жутим фломастером, то ће ти створити утисак воденог жига на новчаници.

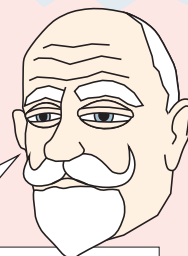


Ђорђе Вајферт је отишао из Панчева (тада Аустроугарска) за Београд 1872. године и одмах се активно укључио у јавни живот поново успостављене Краљевине Србије. Годину дане пре избијања Српско-турског рата 1876-78, Ђорђе Вајферт је поклонио новац из фонда за куповину топова за српску армију. Током рата Вајферт се придружио српској војсци као добровољац и био је у служби при коњици. За показано јунаштво у српској војсци примио је орден за храброст. По његовој жељи, од свих медаља и признања које је добијао за живота, једино је ова медаља заједно са њим отишла у гроб. Вајферт није био члан ниједне политичке партије, увек се трудио да служи као баланс у узбурканом политичком животу тадашње Србије. Један од примера је и Тимочка буна, побуна против краља Милана Обреновића 1883. године. Велики број српских политичара је тада био ухапшен и суочен се са смртном казном. Вајферт је тада тражио аудицију код краља и тражио да се смртне казне замене за временске, што је оправдавао престанком даљњег крвопролића у Тимоку а самим тим и у Србији.



микротекст

Ова врста заштите новчанице се назива микротекст и представља штампу изузетно малих слова и бројева. Покажи на примеру колико ситна слова или бројеве можеш да напишеш.



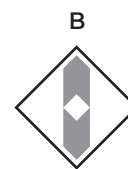
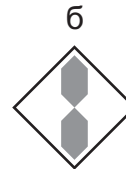
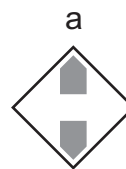
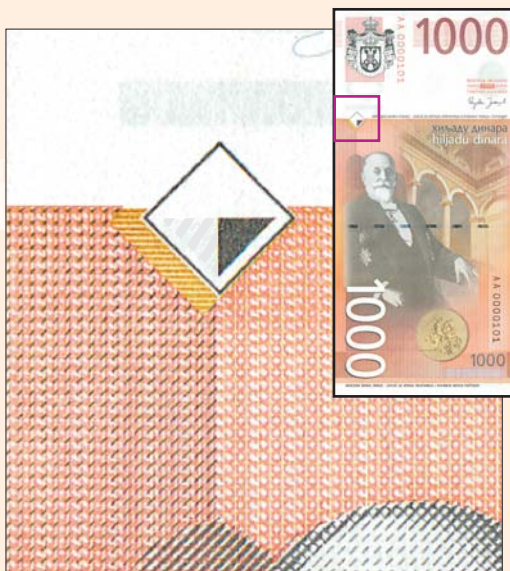
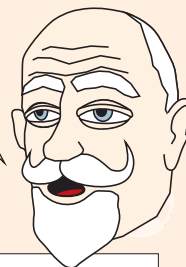
А А А А А...

Током 1893. године Ђорђе Вајферт је основао је фонд краљ Стеван Дечански, добротворну организацију која се бринула за глувонему децу и омогућавала им школовање и укључивање у редован нормалан живот. Ђорђе Вајферт је не само основао овај фонд већ је био и главни финансијер и као такав је носио титулу почасног председника. Током Првог балканског рата, 1912. године Вајферт је платио за 60.000 векни хлеба које су биле даване најсиромашнијим фамилијама у Београду. За време Првог светског рата Србија је била окупирана од стране Немаца а Ђорђе Вајферт је те ратне године провео на југу Француске одакле је према ситуацији и могућностима слао помоћ Србији. После рата Вајферт се вратио у Београд да помогне у поновној изградњи порушеног града. Током 1929. године заједно са Единбуршким одбором шкотских жена и Лондонским одбором шкотских жена оснива Болницу за жену и дете у Београду. Вајферт је такође поклонио земљиште за изградњу клуба Београдско женско друштво. Поред осталих добротворних активности вредно је такође још поменути донацију коју је Вајферт дао за изградњу Српске академије науке и уметности.

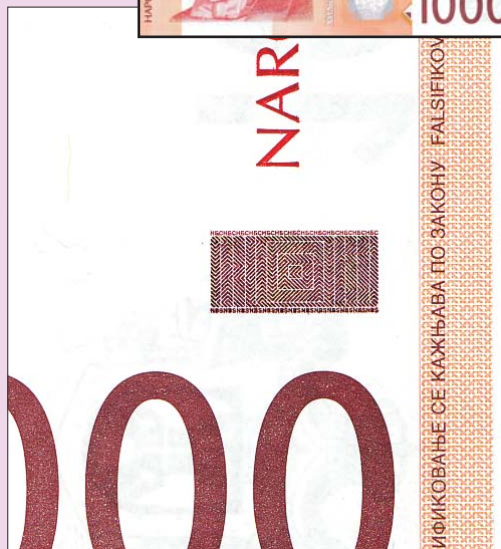


преклапање у регистру

У овој врсти заштите учествују слике и са предње и са задње стране новчанице градећи заједничку слику. Подигни новчаницу према извору светла и видећеш савршено уклапање. Која од сличица а, б, или в, би савршено одговарала слици са леве стране, када би их преклопио.



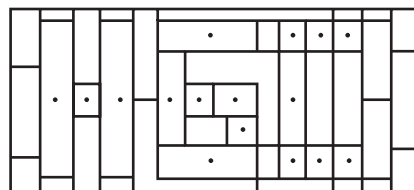
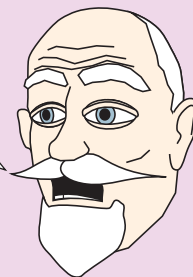
9 септембра 1923. је поклонио своју збирку у којој је сједињена збирка његовог оца и брата, Београдском универзитету. Ватрогасној институцији је поклонио особиту пажњу и од 1921. он је председник Банатског ватрогасног удружења. Он је уживао и ужива неподељено поштовање његових земаљских господара који су га одликовали својим највреднијим орденима. Иначе је добио много одликовања, тако је он између осталих почасни председник панчевачке Пучке банке и вршачког ватрогасног удружења. У Панчеву подсећа на њега Анина црква, коју је 1922/23. о свом трошку дао сазидати, као и портална зграда на панчевачком католичком гробљу коју је 1924. дао саградити. Умро је 1937. године, а наследио га је сестрић Фердинанд Грамберг.



кип ефекат, скривена слова

Посебном техником штампе (дубока штампа) могуће је одштампати текст или слике које се виде само под одређеним углом.

Покушај попуњавањем означених поља да откријеш шта пише на овом цртежу.



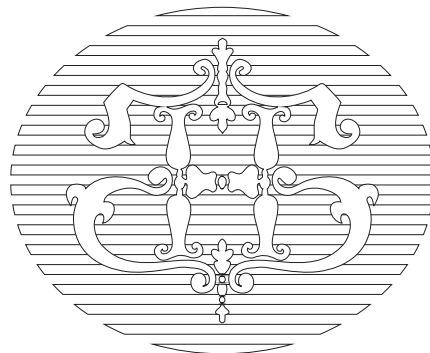
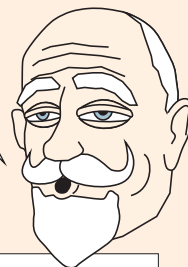
Преузео је пивару коју је његов отац (Игњат Вајферт) сазидао код "Мостара" у Београду, а коју је касније јако проширио. Купио је рудник мрког угља код Костолца, рудник бакра у Бору и рудник каменог у Подвису, чему придлази још и златни мајдан у Светој Ани, те је на тај начин постао творац модерног рударства у Србији. Од 1890. он је гувернер Народне банке Србије, те стекао великих заслуга у одржању вредности динара и олакшању кредитних послова у Србији. Гувернер је био у периоду 1890-1902 и 1912-1926, укупно 26 година.

Извео је и претварање народне банке и емисиону установу Краљевине СХС, као и замену круна у динаре. Био је и председник Управног одбора Самосталне монополске управе Краљевине Србије у периоду 1895-1900. година. Ђорђе је дарежљиви мецена културних и хуманих установа и пријатељ наука, скупљао је стари новац. У своје време био је највећи индустријалац у Југославији.



варијабилне боје

Варијабилне боје представљају један од видова заштите који мењају свој изглед у зависности угла гледања новчанице. Елементи новчанице одшампани овим бојама мењају нијансу од црвене ка зеленој. Прецизно обоји грб зеленом а штрафасту подлогу црвеном бојицом.





Народна банка Србије
Одељење за комуникације
Краља Петра 12